

ACCOUNTANTS IN DE POLITIEK

'Lokale politiek moet financieel sterker'

Bij de komende gemeenteraadsverkiezingen zijn ook accountants verkiesbaar. Niet zozeer hun financiële expertise maar vooral burgerzin en maatschappelijke betrokkenheid is hun drijfveer. Toch krijgen ze vroeger of later meestal de positie van financieel expert toebedeeld.

TEKST: PETER VAN RIETSCHOTEN | BEELD: SIMONE VAN ES

Opvallend is dat de accountants die voor dit artikel zijn geïnterviewd, hoewel ze niet als financieel expert zijn aangetreden wél bijna allemaal van mening zijn dat de gemeentepolitiek moet worden versterkt met financiële expertise. Een genoemde overweging is dat praktisch alles wat door een gemeenteraad wordt besproken en besloten, een financiële vertaling krijgt en dat het noodzakelijk is dat daar vanuit de raad voldoende controle op bestaat. Daar is dan wel financieel begrip en inzicht voor nodig en die zijn kennelijk in slechts beperkte mate aanwezig.

Een andere overweging is dat de verschuiving van taken vanuit 'Den Haag' naar de lokale overheden be-

paald niet ten einde is. Gemeenten zien zich bijvoorbeeld nu gesteld voor de verantwoordelijkheid voor de zorg. Daar zijn aanzienlijke bedragen mee gemoeid, net zoals met het toenemende aantal gemeentelijke en regionale samenwerkingsverbanden waarover betrokken raadsleden moeten besluiten of waarbij ze de evaluerende en controlerende vinger aan de pols moeten houden. Die verschuivingen maken dat het werk van gemeenteraadsleden gestaag verandert van 'sociale en emotionele verzorging en betrokkenheid' naar verantwoordelijkheid voor vaak omvangrijke zakelijke en financiële belangen.

Een beetje Calvinisme

Dat in dit artikel met name accountants aan het woord komen die aangesloten zijn bij de SGP en het CDA - accountants van andere partijen blijken zeldzamer - lijkt de veronderstelling te bevestigen dat 'accountants in de politiek' met name afkomstig zijn uit christelijke huize.

Adriaan van der Wulp (37), senior controller bij Deloitte voor het mkb-segment, op weg naar zijn AA-titel en SGP-fractievoorzitter in de gemeente Binnenmaas en nummer één op de lijst voor de aanstaande raadsverkiezingen, zegt hierover: "Accountancy is eigenlijk een veilig beroep, grote ethische kwesties komen er niet zo op de voorgrond. Het heeft denk ik ook te maken met het durven nemen van verantwoordelijkheden, van vertrouwen geven en het durven zorg dragen voor anderen. Het calvinistische komt wel om de hoek kijken, ja."

Volgens registeraccountant Jeroen ten Brummelhuis

Adriaan van der Wulp, doet AA-studie (37)

Werk: senior controller bij Deloitte voor het mkb-segment

Politiek: SGP-fractievoorzitter in Binnenmaas

'HET CALVINISTISCHE KOMT WEL OM DE HOEK KIJKEN JA.'

Peter Verheij RA (33)

Werk: adviseur Financiën bij VNG, scriptiebegeleider Nyenrode

Politiek: SGP-wethouder Financiën en lijsttrekker in Alblasterdam

'IK HEB INDERTIJD BEWUST GEKOZEN VOOR HET VERMIJDEN VAN ZELFS MAAR DE SCHIJN VAN BELANGENVERSTRENGELING.'

(40), zzp'er, docent bij onder andere Nyenrode en Windesheim en afdelingsvoorzitter van CDA Hengelo, gaan christelijke inslag en controlerende functies goed samen: "Ethiek, structuur en duidelijkheid - dat zijn waarden die zowel in geloof als beroep prominent aanwezig zijn."

En collega RA Peter Verheij (33), onder andere adviseur Financiën bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en scriptiebegeleider bij Nyenrode en SGP-wethouder Financiën (en meer) in Alblasterdam en ook lijsttrekker, zegt: "Het heeft te maken met gedegenheid, met de doorwrochte aanpak en het arbeidsethos. Inderdaad ja, toch ook wel de calvinistische benadering: dienend bezig zijn, werken vanuit de inhoud en ook daar je geloofsovertuiging handjes en voetjes geven. Bijvoorbeeld door er niet alleen voor je achterban te zijn, maar voor alle mensen die de lokale gemeenschap vormen."

Hans Waaijberg AA (38)

Werk: controller Correct
Schoonmaakbedrijf
BV, bezig eigen mkb-
kantoor op te zetten

Politiek: SGP-raadslid in Zaltbommel

**'HET GEBEURT MET ENIGE REGEL-
MAAT DAT ANDERE RAADSLEDEN
EVEN OP MIJN FINANCIËLE
KENNIS EEN BEROEP DOEN.'**

Iets met cijfers

Eenmaal in de politiek aangeland, krijgen accountants doorgaans al snel de positie van financieel expert. Hans Waaijberg AA (38), parttime als controller in loondienst bij Correct Schoonmaakbedrijf BV, bezig zijn eigen mkb-kantoor op te zetten en SGP-raadslid in Zaltbommel, zegt: "Financiële expertise is ook in onze raad niet ruimschoots aanwezig. Ofschoon de financiële administratie van een gemeente anders is dan die van ondernemingen, kan ik dit onderdeel van het openbaar bestuur dankzij mijn achtergrond en ervaring goed doorgronden. Daar hebben de collega-raads-

leden profijt van. Het gebeurt met enige regelmaat dat andere raadsleden even op mijn kennis een beroep doen. Dat vind ik prima, want ik zit niet voor mijzelf in de raad, maar voor het algemeen belang. De wethouder vindt het ook leuk om af en toe een discussie over financiën te hebben."

Jan Schipper (45), senior assistant-accountant bij Alfa Accountants en Adviseurs en CDA-raadslid in de gemeente Midden-Drenthe ziet als toegevoegde waarde van zijn financiële achtergrond "het gemakkelijker dan de anderen oppakken van de inhoud van de financiële documenten". Schipper: "Het lezen en begrijpen van de begrotingsstukken, het doorgronden van de begrotingscyclus en de regels die daaraan ten grondslag liggen - omdat ik nu eenmaal iets met cijfers heb pak ik dat allemaal wat sneller op. Waardoor ik ook wat beter overzicht heb op de lange termijn en op welk besluit voor welke financiële component welke gevolgen kan hebben. Ik kan zo een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de besluitvorming."

Toegevoegde waarde

Ten Brummelhuis heeft ervaren dat hij voor zijn bestuurlijke functie in de lokale politiek van Hengelo een toegevoegde waarde heeft. "Wat ik vanuit mijn opleiding en werk heb meegebracht zijn het benadrukken van de noodzaak van een consistente koers, het aangeven van de structuren die daarbij nodig zijn en zelf volledig helder zijn over je bedoelingen en je inbreng. Maar het gaat natuurlijk om meer: het gaat ook om de social skills en tevens hoe je zelf in elkaar zit. Ik beschouw mezelf als iemand die strak in de regels zit, ik

streef er altijd naar om de juiste mens op de juiste plek te krijgen. Het gaat niet alleen om 'de techniek' van het besturen, het gaat ook om passie en met mensen om kunnen gaan. Met die opvattingen kan ik zowel in mijn eigen praktijk als in de politiek goed uit de voeten."

Op het curriculum van Peter Verheij kan een duidelijk voorbeeld van 'toegevoegde waarde' worden aangetroffen. Nadat hij op zestienjarige leeftijd op suggestie van een overbuurjongen in de Jeugdgemeenteraad terecht was gekomen, hield hij zich tot 2006 afzijdig van

een actieve rol in de gemeentepolitiek van Alblasserdam. Vanuit zijn toenmalige functies bij Deloitte en later Rekenkamer Rotterdam achtte hij de kans op belangenconflicten te groot. In 2006 stapte hij over naar de politiek ('vak naar mijn hart') en kon vrijwel direct aan de bak. Alblasserdam was financieel in zwaar weer terechtgekomen (2008) en Verheij heeft er in substantiële mate aan bijgedragen dat 'de financiën weer op orde kwamen'. "Tja, men vroeg mij en ik ben met anderen aan de slag gegaan. Heel belangrijk vind ik dat het heel veel goede contacten met de inwoners heeft opgeleverd en dat ook concreet is vast te stellen dat de zaken zich ten goede hebben gekeerd. Het zal eraan hebben bijgedragen dat ik sinds 2010 wethouder ben. We zijn nu goed op stoom, dingen staan op de rit, ik teken graag voor deelname aan een nieuw college."

Geen belangenverstrengeling

De vraag of accountants in de politiek, door hun specialisme, hun zakelijke activiteiten en hun vaak omvangrijke lokale en regionale netwerken, kwetsbaarder zijn voor conflicten of interesse dan lokale politici met een andere achtergrond, krijgt geen bevestigend antwoord. Toch houden ze er rekening mee en maken ze bepaalde keuzen. Van der Wulps werkgever Deloitte is ook de extern accountant van de gemeente Binnenmaas. "We hebben de terreinen van te voren duidelijk afgehecht", zegt hij. "Waar de externe accountant actief is, onthoud ik mij van inbreng. Ik ben ook bewust geen lid geworden van de auditcommissie van de gemeente."

Het werken bij Deloitte was voor Peter Verheij zelfs tot 2006 de directe aanleiding om niet actief in de politiek te zijn. "Het kantoor is in het openbaar bestuur prominent aanwezig; ik heb indertijd bewust gekozen voor het vermijden van zelfs maar de schijn van belangenverstrengeling."

Ten Brummelhuis zegt dat hij vanwege de altijd aanwezige kans op het ongewenst samenvallen van belangen "gelukkig in het partijbestuur zit". Hij acht de

Jan Schipper RA (45)

Werk: senior assistant-accountant bij Alfa Accountants en Adviseurs

Politiek: CDA-raadslid in Midden-Drenthe

'JE ZIET DINGEN GEBEUREN EN DENKT DAT DAT ANDERS KAN, BETER.'

Jeroen ten Brummelhuis RA (40)

Werk: zzp'er, docent Nyenrode en Windesheim

Politiek: afdelingsvoorzitter CDA Hengelo

'HET IS VRIJWILLIGERSWERK, WAARBIJ IK STEEDS WEER WAT BIJLEER IN HET OMGAAN MET MENSEN.'

kans dat hij daar te maken krijgt met belangenconflicten beduidend kleiner dan zijn partijgenoten in de gemeenteraad. "We moeten ons er dus met elkaar steeds heel bewust van zijn."

Ook Schipper en Waaijbergen hebben die opvatting. Ze hebben er tot nu niet mee te maken gehad, maar zijn er alert op.

Opbrengst

Interessant is dat de vraag 'wat heeft de combinatie van accountancy en politiek u gebracht', niet of nauwelijks wordt beantwoord met 'meer vakbekwaamheid', maar wel met 'meer ontwikkeling van de soft skills, het kunnen omgaan met mensen en hun problemen, het krijgen van grotere en meer gedifferentieerde netwerken.' Waaijbergen: "Commercieel heeft het me niets gebracht, geen nieuwe klanten. Dat hoeft ook niet. Het is een hobby, ik doe het raadswork met plezier." Ook Ten Brummelhuis geeft aan dat de politiek hem geen zakelijk gewin heeft opgeleverd. "Het is vrijwilligerswerk, waarbij ik steeds weer wat bijleer in het omgaan met mensen."

Schipper gebruikt eveneens het woord hobby, en zegt: "Voorals er veranderingen worden bereikt waar je het mee eens bent, geeft dat voldoening. En het is boeiend de politiek niet alleen meer van buiten te kennen, maar nu ook van binnen."

Van der Wulp ziet de politiek ook als een mogelijkheid om de geloofsbeginselen te verzilveren, om dienend bezig te zijn. "Ik zie het als een ambt, met een verantwoordelijkheid voor de gehele gemeente. Ik leer zeer zeker en wat zich daarvoor leent gebruik ik dan ook in mijn werk."

Peter Verheij vindt wethouder zijn geen baan: "Het is je leven. Dat betekent dat je moet leren je balans te vinden. Ik vind dat ik van de politiek veel heb gekregen, dichter ook bij mijzelf ben gekomen. Dat is 'meer politicus dan accountant'. Het geeft me een rijk gevoel." □